

element anatòmic inferior a la cèlula y posseint totas las qualitats d'un còs vivent: seria donchs l'unitat fisiològica fonamental.

Mentres aquests importants treballs sobre'l protoplasma's desenvolupavan, l'individualitat de la cèlula, base de la teoria colonial, era vivament combatuda.

En molts animals dits unicelulars és ben fàcil observar una estructura complexa ab òrgans digestius, locomotors, defensius, glandulars, circulatoris, sensorials y reproductors, y la presència de tanta complicació allunya per complet l'idea de que puguin ésser formats per la diferenciació d'una cèlula en sentits varis.

Per altra part, el criteri pera distingir lo que és una cèlula no existeix. En efecte, quan se troba una massa protoplasmica tancada per una paret més o menys resistent y contenint molts núcleus, se li dona'l nom de cèlula, a pesar de que'l tipo d'aquest element té un sol nucli. En molts sers no's veu cap relació entre las divisions del protoplasma y el nombre de núcleus tancats a dins. Hi ha també vegetals que's veuen en la necessitat de considerar com unicelulars perquè son protoplasma no té divisions, y, en cambi, són d'un volum considerable presentant nombrosas ramificacions: molts bolets, per exemple, presentan sa substancia indivisa, com fa notar Van Tieghem en sa botànica.

Olivier considera provat que en alguns vegetals superiors el protoplasma's continua sense interrupció a través de membranes incomplertes, desde las arrels fins a las fulles, trobantse també en el regne animal innumbrables exemples en un tot semblants.

En quant a la membrana, tampoch pot servir de base pera provar l'individualitat de la cèlula y definirla, puix diferents autors, entre'ls que recordarem a Brucke, Beale y Schultze, han comprovat que la membrana no és més que un atribut secundari de la cèlula; en els primers temps de la seva vida, falta quasi sempre y no's forma sinó per una

condensació successiva de la capa exterior del protoplasma. Es, donchs, molt fora de rahó'l considerar un ser vivent com a unicelular si no té coberta perifèrica o si la té única, siguin com vulguin sa forma y complicació y considerarlo com a pluricelular pel sol fet de presentar divisions intermitjas, foradadas o complertas.

Donchs bé: dels fets que breument acabem de resumir se'n desprenen dos conseqüències importants y ben fatals totas dos pera la teoria celular, y són: primer, que'l protoplasma té estructura y funcions propies que'l demostren com a element primordial dels sers vivents; y segon, que l'individualitat de la cèlula com a element histològic és ben imaginaria, junt ab totas las conseqüències que ardidament havien volgut treures d'aquest fet hipotètic, per alguns savis quina imaginació és tant indiscutible com la seva ciencia.

La teoria celular, basada en els fets e hipòtesis quina falsetat acabem de veure, ha caigut donchs y probablement pera no tornar-se a redreçar mai més. A pesar de tot, reconeixem que no ha deixat de produir abundants y benèfics fruits en el camp de la ciencia, esperonant l'esperit investigador d'aquest exercit internacional d'obriers infatigables quina missió única és la troballa de la veritat en tant important rama del saber humà.

FRANCISCO NOVELLAS

SECCIÓ OFICIAL

Sessió del 5 de Juny de 1901. — Oberta la sessió baix la presidència del Sr. Novellas, el secretari llegeix l'acta anterior, que és aprovada. Acte seguit se posa a discussió'l projecte de reglament pres sobre'ls estatuts, que s'aprova després d'algunes lleugeres modificacions, acordantse portarlo l'impremta, com aixís s'efectua. Després s'admet com a soci protector a D. Pere Turull, y com a correspondents: a Aragó, D. Joseph Pardo; a Madrid, D. A. Gredilla; a le Blanc, Mr. René Martin; y a París, al distingit naturalista Mr. A. Acloque. No haventhi res més pera tractar, s'aixeca la sessió, a dos quarts de sis de la tarde. — *El secretari, JOSEPH MALUQUER Y NICOLAU.*